



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno MCLXXXI. ad annum MCCCXIV.

Parisiis, 1644

XIII. De vsuris.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15974

delam statuimus, vt ipsis arbitris per iudicem terminus competens præfigatur; infra quem in idem conueniant, vel tertium concorditer aduocent, cum quo ambo, vel alter ipsorum, eiusdem suspicionis negotium terminare procurent: alioquin iudex extunc in principali negotio procedere non omittat. XII.

Statuimus, vt nullus iudicum participantes cum excommunicatis ab eo in locutione, & aliis, quibus ligatur participans excommunicatione minori, ante commonitionem canonicam, excommunicare maiori excommunicatione præsumat, saluis constitutionibus contra illos legitime promulgatis, qui in crimine præsumunt participare damnato. Quod si ex locutione, & aliis, quibus participans labitur in minorem, excommunicatus fortius indurescat, poterit iudex post commonitionem canonicam huiusmodi participantes consimili damnare censura. Aliter autem in participantes excommunicatio prolata non teneat, & proferentes pœnam legitimam poterunt formidare.

XIII.

Cura nos pastoralis sollicitat & hortatur, vt lapsis consulamus ecclesiis, & ne labantur in posterum prouideamus constitutione salubri. Cum igitur vsurarum vorago multas ecclesias pene destruxerit, & nonnulli prælati circa solutionem debitorum, præsertim a suis prædecessoribus contractorum, negligentes inueniantur admodum & remissi, ac ad contrahenda maiora debita, & ob-

ANNO
CHRISTI
1145.

ligandas res ecclesiæ nimis proni, desides etiam in custodiendis rebus inuentis, malentes in propriam laudem modicum noui facere, quam bona custodire, dimissa recuperare, deperdita restaurare, ac refarcire ruinas; nos, ne de cetero se de administratione tamen utili excusare, ac in prædecessores siue alios fundere valeant culpam suam, præsentis Concilii approbatione sancimus, vt pontifices, abbates, decani, ceterique legitimam & communem administrationem gerentes, infra vnum mensem, postquam administrationem adierint, intimato prius proxime superiori, vt per se vel per aliquam personam ecclesiasticam, idoneam & fidelem intersit, præsentibusque capitulo vel conuentu propter hoc specialiter euocatis, inuentarium rerum administrationis susceptæ confici faciant: in quo mobilia & immobilia, libri chartæ, instrumenta, priuilegia, ornamenta, seu paramenta ecclesiastica, & cuncta, quæ ad instructionem vr bani fundi seu rustici pertinent, nec non debita ac credita diligentissime conscribantur: vt in quo statu ecclesiam vel administrationem susceperint, & procedente tempore gubernarint, ac in morte vel cessione dimiserint, per superiorem, si necesse fuerit, & eos qui sunt ecclesiarum deputati seruitiis, liquido cognoscatur. Archiepiscopi vero, qui præter Romanum pontificem superiorem non habent aliquem ex suffraganeis, vt personaliter, vel per alium, vt est expressum superius, & abbates, ac alii prælati minores exempti, vnum vicinum episcopum, qui nihil iuris in exempta ec-

clesia sibi vindicet, ad id studeant euocare, dictum-
 que inventarium tam substituti praelati, quam sui
 collegii, nec non & superiores suffraganei, seu vicini
 episcopi, ad hoc vocatorum muniatur sigillis, in ar-
 chiuis ecclesie cum cautela debita conseruandum,
 & nihilo minus inventarii eiusdem transcriptum
 tam idem institutus, quam praelatus ad hoc vocatus,
 penes se habeat simile sigillatū. Inuenta quoque cu-
 stodiantur fideliter, & de ipsis administratio digna
 geratur, & comperta debita de mobilibus ecclesie,
 si fieri potest, cum celeritate soluantur. Si vero mo-
 bilia non sufficiant ad solutionem celerem facien-
 dam, omnes prouentus in solutionem conuertan-
 tur debitorum; quæ vsuraria fuerint, vel etiam one-
 rosa, deductis de ipsis prouentibus expensis dum-
 taxat necessariis, praelato collegioque rationabili-
 ter computandis. Si autem debita non fuerint one-
 rosa, vel vsuraria, tertia pars eorumdem prouen-
 tuum, vel maior, cum illorum consilio quos ad
 conficiendum inventarium vocandos diximus,
 pro satisfactione huiusmodi deputentur. Porro
 eiusdem Concilii auctoritate firmiter inhibemus,
 ne prædicti personas suas, vel ecclesias sibi com-
 missas, pro aliis obligent, nec pro se vel ipsis eccle-
 siis contrahant debita, quibus possit imminere gra-
 uamen. Si vero euidens vrgeat necessitas, vel eccle-
 siarum rationabilis suadeat utilitas, praelati cum su-
 periorum, archiepiscopi & abbates exempti cum
 prædictorum collegiorumque suorum consilio
 & consensu debita non vsuraria, si potest fieri,
 nunquam tamen in nundinis vel mercatibus pu-

ANNO
CHRISTI
1245

blicis contrahant, & contractuum literis debitorum & creditorum nomina, & causæ quare contrahatur debitum, etiamsi in vtilitatem ecclesiæ sit conuersum, & ad id personas ecclesiasticas, vel ecclesias, nullatenus volumus obligari. Priuilegia siquidem ecclesiarum, quæ securo loco fideliter custodiri mandamus, nequaquam pignori obligentur, nec etiam res aliæ, nisi forte pro necessariis & vtilibus debitis cum prædicta solennitate contractis. Vt autem hæc salubris constitutio inuiolabiliter obseruetur, & fructus appareat quem ex ipsa prouenire speramus, ordinandum duximus, & irrefragabiliter statuendum, quod omnes abbates, & priores, nec non & decani, vel præpositi cathedralium seu aliarum ecclesiarum, semel saltem in anno in ipsorum collegiis districtam suæ administrationis faciant rationem, & coram superiore visitante conscripta & consignata huiusmodi ratio fideliter recitetur. Archiepiscopi vero, & episcopi, statum administrationis bonorum ad mensam propriam pertinentium similiter singulis annis capitulis suis, & nihilo minus episcopi metropolitanis, & metropolitani legatis apostolicæ sedis, vel aliis, quibus fuerit ab eadem sede suarum ecclesiarum visitatio delegata, insinuare debita fidelitate procurent. Computationes vero conscriptæ semper in thesauro ecclesiæ ad memoriam referuentur, vt in computatione annorum sequentium præteriti temporis & instantis diligens habeatur collatio, ex qua superior administrantis diligentiam vel negligentiam comprehendat; quam

siquidem negligentiam, solum Deum habens præ oculis, hominis amore, odio, vel timore postpositis, tanta & tali animaduersione castiget, quod nec a Deo, nec a suo superiori, vel sede apostolica, mereatur propter hoc recipere ultionem. Non solum autem a futuris prælatis, sed etiam a iam promotis præsentem constitutionem præcipimus obseruari.

XIV.

Arduis mens nostra occupata negotiis, curisque distracta diuersis, inter cetera, circa quæ attentionis inuigilat oculo, ad Constantinopolitani liberationem imperii suæ considerationis aciem specialiter dirigit; hanc ardenti desiderio concupiscit; erga eam iugi cogitatione versatur: & licet apostolica sedes pro ipsa grandis diligentia studio & multiplicis subuentionis remedio feruenter institerit, ac diu catholici non sine grauibus laboribus, & onerosis sumptibus, anxiiisque sudoribus, & deflenda sanguinis effusione, certauerint, nec tanti auxilii dextera imperium ipsum totaliter de inimicorum iugo potuerit, impredientibus peccatis, eripere, propter quod non immerito dolore turbamur; quia tamen ecclesie corpus ex membri causa cari, videlicet imperii præfati carentia, notam probrosæ deformitatis incurreret, & sustineret debilitatis dolendæ iacturam, possetque digne nostræ ac ipsius ecclesie desidia imputari, si fidelium destitueretur suffragio, & relinqueretur hostibus libere opprimendum, firma intentione proponimus eidem imperio efficaci & celeri subsidio